

Stuk 14. Beslispuntennotitie BWO 6 februari

Het kabinet heeft vorig jaar besloten om een nieuwe tariefstudie voor de CO₂-heffing glastuinbouw uit te voeren. Tevens is besloten om dit voorjaar besluitvorming te laten plaatsvinden over de opt-in ETS2 en de bijmengverplichting groen gas.

De eerste inzichten van de nieuwe tariefstudie zijn bekend. Op basis hiervan kan het gesprek worden gevoerd met Glastuinbouw Nederland welk pakket aan extra verduurzamingsmaatregelen gewenst is. Deze notitie bevat een aantal bespreekpunten om de inzet vanuit het kabinet te richten. Eventueel kan deze notitie ook (deels) worden gehanteerd tijdens het Bestuurlijk Overleg met Glastuinbouw Nederland op 14 februari.

Bespreekpunt 1: Hoogte CO₂-prijs voor doelbereik

Gaat u akkoord om de ramingen van de tariefstudie glastuinbouw te hanteren bij de verdere invulling van het pakket aan beleidsmaatregelen om de glastuinbouw te verduurzamen?

Toelichting

- PBL raamt in de Klimaat- en Energieverkenning (KEV) een CO₂-uitstoot van 5,8 Mton voor de glastuinbouwsector in 2030. Het restemissiedoel is 4,3 Mton (1,5 Mton te kort). Hierin is het huidige tarief van de CO₂-heffing glastuinbouw (€ 17,70 euro in 2030) meegenomen.
- Het kabinet heeft in de augustusbesluitvorming van 2024 besloten om ter voorbereiding op de voorjaarsbesluitvorming een nieuwe tariefstudie naar de CO₂-heffing glastuinbouw uit te voeren. Berenschot en Kalvasta voeren deze studie uit en hebben een verschillen-analyse gemaakt met de ramingen van PBL en kennisinstituten in de glastuinbouwsector geconsulteerd. Zij schatten op dit moment in dat met het huidige beleid de glastuinbouwsector in 2030 4,5 Mton uitstoot (0,2 Mton hoger dan het convenant).
- Op basis hiervan bevelen Berenschot en Kalavasta aan om het tarief van de CO₂-heffing glastuinbouw in 2030 te verhogen van € 17,70 per ton kooldioxide naar circa € 46 per ton kooldioxide. Dit is exclusief eventueel aanvullend beleid zoals een opt-in ETS2 of bijmengverplichting groen gas.

Bespreekpunt 2: Opt-in ETS2

Hoe weegt u de voor- en nadelen van uitbreiding ETS2 naar de glastuinbouwsector en de verschillende compensatiemogelijkheden?

Toelichting

Per 1 januari 2027 zal een emissiehandelssysteem gaan gelden voor de gebouwde omgeving, transport en andere sectoren (ETS2). De NEa heeft aangegeven dat het vrijstellen van de glastuinbouw van ETS2 niet uitvoerbaar, slecht handhaafbaar en fraudegevoelig is. Glastuinbouw

Nederland is niet overtuigd van de noodzaak om de glastuinbouw onder ETS2 te laten vallen. In hun ogen zijn er wel uitvoeringstechnische mogelijkheden om de glastuinbouw uit te zonderen, is de extra beprijzing van emissies (€ 52 per ton CO₂ conform eerste inzichten Berenschot en Kalavasta studie) onnodig en verliezen convenantspartijen mogelijkheden om op nationaal niveau te sturen op de verduurzamingsambitie van de glastuinbouw. De volgende opties zijn geïdentificeerd;

- *Geen opt-in*: Geen besluit aangaande de opt-in leidt ertoe dat een groot deel van de glastuinbouw formeel uitgesloten is van ETS2. Er is in overleg tussen energieleveranciers en NEa nog geen methode gevonden om glastuinbouw vooraf vrij te stellen. Energieleveranciers zullen voortsnog de volledige ETS2 kosten in rekening brengen bij tuinders, die vervolgens aangewezen zijn op een nader uit te werken teruggaafregeling voor onterecht doorberekende kosten.
- *Compensatie fiscaliteit*: ETS2 is ook van toepassing op de glastuinbouw. Compensatiemogelijkheden binnen de fiscaliteit worden verder uitgewerkt, zodat de tuinbouw niet meer betaalt dan nodig is voor doelbereik.
- *Kostencompensatieregeling*: ETS2 is ook van toepassing op de glastuinbouw en er komt een op de glastuinbouw toegesneden kostencompensatieregeling. Voor deze kostencompensatieregeling moet nog een uitvoerder worden gezocht (mogelijk RVO) en ook de EC moet nog toestemming geven.

Besprekspunt 3: Bijmengverplichting groen gas

Wat is de gewenste richting voor de bijmengverplichting groen gas. Welke van onderstaande opties zijn bespreekbaar?

Toelichting

De Minister van KGG heeft een wetsvoorstel in voorbereiding waarin de bijmengverplichting groen gas geldt voor deelnemers aan ETS2 inclusief de glastuinbouw. Dit voorstel biedt een additionele verduurzamingsprikkel voor de glastuinbouw. Een bijmengverplichting inclusief de glastuinbouw zorgt voor opschaling van groen gas productie en zorgt daarmee voor CO₂-reductie.¹ Tegelijkertijd is deze extra verduurzamingsprikkel niet nodig vanuit het oogpunt van het convenant Energietransitie Glastuinbouw en is één-op-één compensatie van de extra kosten lastig.² Glastuinbouw Nederland heeft zich dan ook tegen de opname van glastuinbouw in dit wetsvoorstel uitgesproken (zonder goede compensatie). De volgende opties zijn geïdentificeerd:

- *De bijmengverplichting wel toepassen op gasleveringen aan de glastuinbouw*, eventueel in combinatie met indirecte compensatie (via subsidies of fiscale maatregelen).
- *De bijmengverplichting wel toepassen op gasleveringen aan de glastuinbouw*, maar de hoogte van de bijmengverplichting, en dus de impact op kosten, verlagen.

¹ Inclusief een significante hoeveelheid methaanreductie in de landbouw.

² De overheid zou dan de extra kosten van groen gas betalen en dit kan snel als een vorm van staatssteun worden gezien.

- *Scope bijmengverplichting beperken tot kleinverbruikers.* Dit vergt aanpassing van het wetsvoorstel en herhaling van een aantal stappen uit het wetstraject zoals nieuwe RvS-advisering en uitvoeringstoetsing. Dit betekent sowieso uitstel naar 2027. Ook wordt hiermee het effect van de maatregel beperkt met bijbehorend gat in CO₂-emissiereductie. Wel kan de glastuinbouw hiermee potentieel worden uitgezonderd.

Bespreekpunt 4: Randvoorwaarden

Welke maatregelen bent u bereid om te onderzoeken en te bespreken met glastuinbouw Nederland om het handelingsperspectief van de glastuinbouw te vergroten?

Toelichting

Verduurzaming van de glastuinbouw kan niet alleen worden bereikt middels beprijzing, het vraagt ook handelingsperspectief. De randvoorwaarden voor het handelingsperspectief (voldoende beschikbare betaalbare elektriciteit, CO₂ en warmte) zijn nog niet op orde. Het handelingsperspectief voor verduurzaming is te vergroten via maatregelen als bijvoorbeeld subsidies.

Het voornemen is om bij voorjaarsbesluitvorming sectorale streefwaarden energiebesparing vast te stellen. Dit nationale voornemen komt voort uit de nationale besparingsopgave uit de Energy Efficiency Directive (EED). Uit concept resultaat van WEcR blijkt dat dit ten opzichte van de in het convenant benoemde 20% energiebesparing (ca 19 PJ reductie) minimaal een aanvullende streefopgave van ca 2,5 PJ betekent.

De volgende mogelijkheden kunnen met Glastuinbouw Nederland worden besproken:

- Populaire subsidieregelingen zoals EG en SWIG worden opgehoogd. Dit kan met geen of beperkte budgettaire impact wanneer de opbrengsten van de opt-in ETS2 op de begroting komen. Dit zou wellicht ter hoogte kunnen zijn van de netto meerlasten (Euro/ton) van het ETS2 t.o.v. de huidige CO₂-heffing.

Bespreekpunt 5: Voorbereiding bestuurlijk overleg

Bent u akkoord met bijgevoegde conceptagenda, zoals afgestemd met het MT ETG, voor het bestuurlijk overleg met Glastuinbouw Nederland op 14 februari?

Gaat u akkoord om de eerste inzichten van Berenschot en Kalavasta ook te delen met GTB NL?

Gaat u akkoord om voor het zomerreces (voorafgaand aan de najaarsbesluitvorming) een vervolg te plannen op het bestuurlijk overleg met Glastuinbouw Nederland?

Toelichting

Op 14 februari heeft u bestuurlijk overleg met Glastuinbouw Nederland en Greenports Nederland in combinatie met een bedrijfsbezoek. Dit overleg kan worden gebruikt om de visie van de andere convenantspartijen te vernemen voor de voorjaarsbesluitvorming. Glastuinbouw Nederland kan voor die tijd worden geïnformeerd over de eerste resultaten van de tariefstudie door Berenschot en Kalavasta, al zijn deze resultaten wel met de nodige onzekerheid omgeven. Hiermee kan draagvlak worden verkregen voor het doorrekenen van pakketten aan beleidsmaatregelen voor verduurzaming. Voorgesteld kan worden om een nieuw Bestuurlijk Overleg te plannen waarin de voorjaarsbesluitvorming wordt besproken. Ook kunnen eventuele punten worden besproken die doorschuiven naar de augustusbesluitvorming. U heeft 13 februari nog een BWO over de bredere inzet op Landbouw & Landgebruik. U kunt dan nog eventueel resterende punten oppakken.